

1:75 000

LV EE

ŪDENSTŪRISMA KARTE

VEETURISMI KAART

43 KM AR LAIVU
PĀDĪGA2 MARŠRUTI
MARSRUITI0,5-1 DIENA
PĀEV

Latvija / Lāti

Vecslocene un Lielupes lejtece / ja Lielupe jõe alamjooks

LV Šajā izdevumā apkopoti priekšlikumi izbraucieniem ar laivu pa cilvēka tikpat kā neskartām, daudzveidīgām un unikālām sugām bagātām dabas teritorijām nepilnas pusstundas attālumā no Rīgas vai tikai minūšu attālumā no Jūrmalas kūrorta. Pasaulē ir ļoti maz valstu, kurās ir šāda iespēja tik tuvu lielpilsētām, kurās dzīvo teju miljons iedzīvotāju.

Iesakām izbrīvēt apmēram četras stundas laika nobraucienam ar ģimeni un draugiem pa Vecsloceni, bijušo Slocenes upes lejteci, kas iztek no Kanjera ezera un ietek Lielupē. Veicot Kanjera ezera nosusināšanas darbus, kas aizsākti jau Kurzemes hercoga Jēkaba laikā un pabeigti 20. gs. sākumā, tika izrakta Starpiņupīte, kas Kanjera ezera un Slocenes ūdeņus novada tieši uz jūru, tāpēc Vecslocene vairāk uzskatāma par Slocenes upes vecupi, kurus ūdeņu krājumus nodrošina galvenokārt Raganu purvs. Lielākais dziļums ir tikai 1,1 m, bet vidējais dziļums – 60 cm. Šai apkārtnē raksturīgi, ka virszemē izplūst sēravoti, par kuru īpašībām liecina puvušu olu smaka. Tiesa, tā jūs patiesi apgrūtinās, ja mēģināsiet airēt pārāk sparīgi, aizķerot upītes dumbraino gultni, vai neuzmanīgi mēģināsiet izkāpt no laivas. Toties šeit sastopamas retas un tāpēc īpaši aizsargājamas augu sugas: jūras najāda, purva diedzene, dižā aslake, parastā purvmirte, kuprainais ūdensziņš, kā arī vairākas citas retas sugas.

Kad pieveikti Vecslocenes meldru labirinti un apciemota ūdru, ūdenzrurku un citu dzīvnieku mājvieta zem melnalkšņu saknēm, kas izskatās kā kadrs no filmas par Luiziānu, Vecslocene cauri Slokas ciematam ievijas Lielupē – caurteces ziņā otrā lielākajā Latvijas upē. Posmā, kas vijas cauri Jūrmalai, upes dziļums sasniedz 15–20 m, bet straumi nodrošina ūdens masa; krituma tikpat kā nav. Senāk Lielupes ieloks, kas tek paralēli jūras krastam, saukts par Bulļiem, jo atradies uz Bulļu muižas zemes. Kopš 14. gs. pastāvējis t. s. Bulļu prāmis, kas cēlis pajūgus pāri Lielupei, bet starp upi un jūras malu vijies ceļš no Rīgas uz Kurzemi un Prūsiju. Par mūsdienu plašo saimniecisko darbību liecina daudzās rūpniecības ēkas Lielupes krastos, kas mijas ar grezniem vasarnīcu rajoniem un 1913. gadā celto koka dzelzceļa stacijas "Lielupe" ēku.

EE Kāesolevasse väljaandesse on kogutud paadimatka ideed praktikiselt inimpuudutust tundmatutes, mitmekülge- ja erakordsete liikidega rikastes paikades. Seda kõigest pooltunnise sõidukaugusel Riiaist ja vaid mõne minuti sõidukaugusel Jūrmalast. Maailmas on vähe selliseid paiku, kus on võimalus nautida puutumata loodust miljon elanikuga suurlinna läheduses.

Soovitame pere- või sõpradega minna umbes neli tundi kestvaks matkale Vecslocene jõe, endisele Slocene jõe alamjooksule, mille lähe on Kanjera järves ja see suubub Lielupe jõkke. Kanjeri järve kuivendamistööde käigus, mida alustati juba Kuramaa hertsog Jakobi ajal ja lõpetati 20. sajandi alguses, kaevati uus jõesäng – Starpiņupīte, mis Kanjeri järve ja Slocene veed otse merre viib, seetõttu peetakse Vecslocenet rohkem Slocene jõe vanajõeks, mille veevarud tagab põhiliselt Raganu raba. Sügavaim koht on vaid 1,1 m, keskmine sügavus – 60 cm. Ümbruskonnas on iseloomulik, et pinnale tõusevad vävli-allikad, mille olemasolu tõestab juba pika vahemaa tagant tugev mädamunade lehk. Tõsi, lehk hakkab teid tõsiselt häirima sel juhul, kui teie aerutöö on liiga aktiivne ja olete mädasoist jõesängi puudutanud, või üritate etevaatomatult paadist välja pääseda. Seevast leidub piirkonnas palju kaitsealuseid taimeliike: meri-näkirohi, harilik hanehein, lääne möökrohi ja harilik porr, ka palju muid haruldasi liike, näiteks küürlemmel.

Olles läbinud Vecslocene kõrkja labürinte, jõe kallastel saate vaadata kopra, vesiroti ja muude loomade elupaiku sanglepa juurte all. Juured moodustavad vaateid, mis oleksid paslikud justustamast Louisianast. Siis suubub Vecslocene jõgi kaunilt, voolates Sloka asulast läbi, Lielupe jõkke – läbivoolult teine suurim jõgi Lätis. Lõigus, mis lookleb läbi Jūrmala, ulatub jõe sügavus 15–20 m, omakorda voolu tagab veemass; langus praktiliselt puudub.

Varem Lielupe jõekäär, mis kulgeb mererannaga paralleelselt, nimetati Bulji, kuna asus Bulji mõisa aladel. Alates 14. sajandist tegutses nn. Bulji praam, mis toimetas rakendeid üle jõe, sest jõe ja mere äärel vahelisel alal läks tee Riiaist Kurzemesse ja edasi Preisimaale. Tänapäeval on ulatusliku majandustegevuse tõestuseks paljud tööstushooned Lielupe kallastel, mis vahetuvad uhkete suvila rajoonidega ning 1913. aastal ehitatud puidust Lielupe raudteejaama hoone.

Svarīgi zināt!

1. Svarīgas lietas glabā ūdensnecauraidīgā maiņiņā!
2. Aiz tevis upe paliek tirāka – atrikumus ņem līdzī, neatstājot tos apmetņu vietās!
3. Ievēro Ķemeru nacionālā parka noteikumus, t. sk. netraucē putnus un neplūc augus!
4. Paša ērtībai nekāp ārā no laivas, ja ar airi nevar sataustīt / redzēt cietu pamatni; vari iestīgt dūņās!
5. Plānojojot braucienu, pavaicā laivu operatoram par ūdenslīmeni upē!

Tāhtis teada!

1. Tāhtsaiđ esemeiđ hoidke veekindlas kotis!
2. Pārast teiđ jāāb jōgi puhtam kui vōtate prūgi kaasa, ārge jātkē seda puhkekohtadesse!
3. Jārgige Ķemeri rahvuspargi reegleiđ. Ārge hāirige linde ega korjake taimi!
4. Teie enda huvīdes ārge astuge paadist vāļja juhul, kui aeruga ei suuda toetuda / tunnetada tugevat maapinda; vōite mudasse vajuda!
5. Matka plānerimīsel vōtkē ūhendus paadi- operaatoritega ja uurige jōgede veetaset!

Laivu noma / Teenusepakkujad

- C** Kanoe / Kanuu
K Kajaks / Sūst
S Jūras kajaks / Meresūst
I Piepūšamā laiva / Kummipaot
SUP Airdēlis / Aerusur
R Pontonu plost / Ujuvpar
SOT SOT-kajaks / SOT-sūst

Campo **CKI**
 +371 29404049, www.campo.lv

Elingi, +371 26094503, www.elingi.lv

Jenču laivas **C**
 +371 20607509, www.jenculaivas.lv

Jūras laivas **CKI SOT**
 +371 29466501, 26399653
 www.juraslaivas.lv

Laivnieks.lv **KSI SUP SOT**
 +371 27878757, www.laivnieks.lv

Mučas **CKI**
 +371 29211634, www.laivunoma.com

Apzīmējumi / Legend

- attālums līdz upei | vahemaa veekoguni
 viesnīca, viesu māja | hotelli, küalistemaja
 jauniešu mītne | hostel
 lauku māja | talu, puhkemaja
 kempings | kāmping
 atpūtas vieta | puhkekoht
 stāvmieta | parkla
 gultasvietu skaits | voodikohtade arv
 pirts | saun
 ēdināšana | toitlustus
 telšu vietas | telkimiskohad
 sporta laukumi | spordiväljakud
 laivu noma | paadi rent
 par brīvu | tasuta
 maksas | tasuline
 piknika galdī, soli | pikniku laud, pink
 ugunsкура vieta | lōkkekoht
 sausā tualete | kuivtualett
 dzeramais ūdens | joogivesi
 elektrība | elekter
 nojume | varjulune
 veikals | pood
 degvielas uzpildes stacija | bensiinjaaam
 kafetērnica | kohvik
 gājēju tilts | jalakāijate silde
 ūdensdzimnavas | vesiveski
 krāces | kārestik
 metri virs jūras līmeņa | metriit mere pinnast
 apskates vietas | vaatamisvāirsused
 tūrisma pakalpojumi | tūrismitenusused
 pieejas punkti upei | jōele juurdepāās
 maršruti pa ezeriem | maršruti jārvedes
 attālumi, km | kaugus, km

Tūrisma informācijas centri /
 Turismiinfo keskused: **i**

Jūrmalas tūrisma informācijas centrs
 Jūrmala Turismiinfo keskus
 +371 67147900
 Lienes iela 5, Majori, Jūrmala
 info@jurmala.lv, www.tourism.jurmala.lv

Meža māja Ķemerose
 Metsamāja Ķemeris
 +371 67730078
 Tūristu iela 1, Ķemeri, Jūrmala
 pieriga@daba.gov.lv
 www.kemerunacionalaisparks.lv

www.upesoga.lv
 www.seikleveel.ee

Upes
 oga

Apskates objekti / Vaatamīsvārsēd

1 LV / Ķemeru nacionālais parks

Trešais lielākais dabas parks Latvijā – Ķemeru nacionālais parks dibināts nesen, tikai 1997. gadā, ar mērķi tā 38 165 hektāros saglabāt dabas, kultūrvēstures un kurortoloģijas vērtības, veicot labai draudzīgu saimniecisko darbību, tūrismu un vides izglītību. Parka dabas vērtība slēpjas daudzveidībā. Šeit mījas neskarti augstie sūnu purvi (īpaši Lielais Ķemeru tīrelis), dzeņveidīgajiem putniem nepieciešamie ļoti mitrie lapu koku meži, ūdensputniem svarīgie sekļie piekrastes ezeri (Kaņieris, Slokas ezers), jūras piekrastes kāpas un iekšzemes priedlāji, paliņu plavas, mitras plavas kalķainās augsnēs, kā arī zaļu purvi. Īpatnējie dabas apstākļi ir piemērota dzīves vide lielam skaitam retu un apdraudētu augu (savvaļas orhidejas, gladiolas) un dzīvnieku sugu (vilki, lūši, gludenā čūska u.c.). ĶNP mit melnie stārķi, jūras ērgļi un mazie ērgļi; parka teritorijā ir nozīmīga migrējošo putnu atpūtas vieta. Senās ēkās mit īpaši reta sikspārņu suga – diķa naktsīkspārnis. Īpašu unikalitāti parkam piešķir sēru saturošie minerālūdeņi, kas veidojas zem Ķemeru apkārtnes purviem un vairāk nekā 30 avotos izplūst virszemē. To dziednieciskās īpašības tika izmantotas dziedniecībā no 19. gs. vidus. Laivotājiem iespējams par to pārliecināties, iemērcot airi dzīvajū dūbrainās gultnes dūņās – uzreiz būs jūtama specifiskā minerālu smarža.

EE / Ķemeru rahvuspark

Suursēt kolmas loodusparkLātis – Ķemeru rahvuspark on asutatud 1997. aastal, eesmärgiga selle 38 165 ha suursēt alal loodus-, kultuuri- ajaloo- ja kuurordi vārtuste sāilitamine, sāsāt- va majandustegevuse, turismi ja keskkonna-

hariduse arendamine. Ķemeri rahvusparki tāhtsaimad loodusvārtused on puutumata rabad ehk kōrgsood, eriti Suur Ķemeri raba (Lielais Ķemeru tīrelis), rāhnilistele vajalikud vāga niisked lehtpuu metsad (loodud ja mādassood), vesilindudele tāhtsad madalad ranniku jārved (Kaņieri ja Sloka jārved), mere ranniku ning sisemaal vana mānnimetsaga kaetud luited, niidud – lamminiidud, niisked niidud lubjases pinnases, rohurabad. Vaheldusrikkad loodustingimused loovad sobiva elukeskkonna paljudele haruldastele ja ohustatud taime- (metsikud orhideed, gladiolid) ja loomaliikidele (hunnid, ilvesed, silenastikud jms.). Ķemeri rahvusparkis pesitsevad sellised haruldaste linnuliikide esindajad nagu must-toonekurg, merekotkas ja vāike-kotkas. Pargi territoorium on tāhtis rāndlindude peatuspaik. Vanades hoonetes pesitsevad eriti haruldane nahkhiire-liik – tiigilendlane. Eriti unikaalseks muudab pargi vāvilit sisaldava mineraalveega allikad, mis tekib Ķemeri ūmbruskonna rabade all ja rohkem kui 30 allika abil tōuseb Ķemeri ūmbruskonnas maapinnale. Minerālvee raviomadusi on kasutatud juba alates 19. sajandi keskpaigast. Matkajad vōivad ise selles veenduda, lūkates aeru sūgavamale pōhja mudasse– kohe tunnete spetsiifilist minerālilde lōhna.

- 2 LV / Slokas ezera pastaigu taka**
2004. gadā iekārtotā taka ar kopējo garumu 12 km paredzēta galvenokārt pastaigām cauri mitrajām mežiem pie Vērsupītes, gar Melnezeru, sēravotu pie Slokas ezera, bijušo Bertrama avotiņu, kā arī Slokas ezeru, kurā var paveikties redzēt interesantas putnu sugas. Pavasaros un rudenos daļa takas var būt applūdis.
- EE / Sloka jārved jalgrada**
Rada ūldpikkusega 12 km on ehitatud 2004. aastal. See on ette nāhtud pōhilselt jalutamiseks ja puhkuseks looduses, kuid tee peale jāvāvad mitmed hūvitavad objektid: nīi mārģmetsad Vērsupīte jōe juures, jārved Melnezers, vāvīallīkād Sloka jārved juures, endine Bertrama allīkas, ka Sloka jārved, mille āeres vōite juhtumisi kohata hūvitavaid linnuliike. Kevadeti ja sūģiseti vōib osa rajast olla ūle ujutatud.
- 3 LV / Slokas ezers**
Ezera platība ir 2,5 km², vidējais dziļums – vien 0,6 m, bet maksimālais dziļums – 1,6 m. Šeit mit līdaka, plaudis, rauda, rudulis, linis, karūsa, sudrabkarūsa, ālants, vīķe, ausleja, asaris, ķīsis, pikste, trīsdatu stagars, plicis, sapals, zandarts, kā arī vēdzele, taču galvenokārt iecienīts migrējošo putnu vidū. Arī šeit izplūst ne viens vien sēravots, par ko liecina gan specifiskais puvušu olu aromāts, gan bālganas sēra nogulsnes. Krasta avotos mit arī dažādas sēra bakterijas un sēru mīlošas aļģes, iekrāsojot gultni neticamās krāsās.
- EE / Sloka jārved**
Jārved pindala on 2,5 km², keskmine sūgavus – 0,6 meetrit, maksimāalne sūgavus 1,6 meetrit. Jārved elab haug, latikas, sārg, roosārg, linask, koger, hōbekoger, sāinas, viidikas, mudamaim, ahven, kiisk, vingerjas, ogalīk, nurg, turb, koha, lius. Kuid eriti populāarne on jārved rāndlindude seas. Ka siin voolab vāļja mitu vāvīallīkāt, mida iseloomustab juba kaugele ulatuv mādāmuna lehk, ent allīkas endas kāhatu vāvīli sete. Allīkas on elupaigaks erīnevatele vāvīli bakterītele ja vāvīli armastavatele vetīkatele.
- 16 LV / Jūrmalas brīvdabas muzejs**
Tiklu iela 1a, Jūrmala, +371 67754909 daigasejane@inbox.lv, www.jbmuzejs.lv
- EE / Jūrmala linnamuseum**

- 17 LV / Baltā kāpa**
Valsts nozīmes dabas piemineklis, atrodas 4 km no Priedaines dzelzceļa stacijas Lielupes krastā. Kāpa veidojusies pēdējos divsimt gados, tā ir izvietojusies perpendikulāri jūras krastam. Tās garums ir 800 m, platums – 100 m, augstums – no 15 līdz 17 m. Kāpa radusies pēc tam, kad Lielupe 1757. gadā pārrāva zemes šaurumu, izveidojot jaunu ieteku jūrā. No kāpas paveras lielisks uz Lielupi, Stirnu ragu un Bullūpi.
- EE / Valģe lūide**
Valģe lūide on riikliku tāhtsusega looduskaitse objekts, asukohaga 4 kilometrit Priedaine raudteejaamast Lielupe kaldal. Lūide tekis viimase kahesaja aasta jooksul ja asub mere kaldaga rīsti. Selle pikkus on 800 meetrit, laius 100 meetrit, kōrgus – 15 kuni 17 meetrit. Lūide tekis pīrast seda, kui Lielupe 1757. aastal maakitsusest lābi murdis, luues merre uue suubumiskoha. Luitelt avaneb suupārāne vaade Lielupele, Stirnu neemele ja Bullūpe jōele.
- 4 LV / Viesu māja VECUPENIEKI**
+371 29467467, 29214218
www.vecupenieki.lv
- EE / Kūlalīstemaļa**
- 5 VALTERA RAGA OSTA**
+371 29466068, 29212749
www.valteraragaosta.lv
- LV / Atpūtas vieta. EE / Puhķekoht**

- 6 LV / Atpūtas komplekss ELINGI**
+371 29275577, www.elingi.lv
- EE / Puhķe kompleks**
- 7 LV / Upes kuģītis NEW WAY**
+371 29237123
- EE / Jōelaeiv**
- 8 LV / Veikborda centrs DeLaWAKE**
+371 29498150, www.delawake.lv
- EE / Veelaua keskus**
- 9 LV / Ūdenssporta un atpūtas centrs STŪRIS**
+371 29792972, www.sturis.lv
- EE / Veespordi- ja puhķe keskus**
- 10 LV / Ūdenssporta un atpūtas centrs, jahtosta VARKAĻU OSTA**
+371 26466068, 29212749
www.varkaluosta.lv
- EE / Veespordi- ja puhķe keskus, jahisadam**

- 11 LV / Jahtklubs CONCEPT**
+371 29118380, www.concept.lv
- EE / Jahtklubi**
- 12 LATVIJAS JAHTKLUBS**
+371 29629947
www.latviansailingclub.lv
- EE / Jahtklubi**
- 13 PORTO MARINA**
+371 67751916, 26307383
- LV / Ūdens velosīpedu, kaitborda, vindsērģinga centrs**
- EE / Vesījalgratāste-, lohelaudade-, surfamīskeskus**
- 14 LV / Vēsturiskais burīnieks LĪBAVA**
+371 26801196, 29288789
www.libavasail.lv
- EE / Ajaloolīne purķeķes**
- 15 LV / Lielupes ostas pārvalde**
+371 26516777
- EE / Lielupe sadama valītsus**

Ceļotāj,
šī karte lai kalpo tev par ceļvedi citādam piedzīvojumam, ko sniedz Jūrmala un Ķemeru nacionālais parks ar upēm un ezeriem tajā. Iepazīsti mežoniģo dabu teju lielpīlīstas vidū, ko visertāk izbaudīt, esot tieši uz ūdens! Ja tomēr vēlies izbaudīt civilizācijas priekšrocības un daudzus kultūrvēstures objektus, SPA centrus, pasākumus un citus piedāvājumus Jūrmalā, kas šeit nav minēti, lūdz sazinies ar Tūrisma informācijas centru!

Hea matkaja,
Me soovime, et kaart oleks Sulle heaks teejuhiks omamoodi elamuseks, mida pakub Jūrmala ja Ķemeri rahvuspark sealsete jōged- ja jārvedega. Tutvu metsiku loodusega peaaegu suurlīnna keskel, mida kōģe parem on nautida just vee peal olles! Kui soovid siiski nautida tsivīlīsatsooni eelīseid ja mitmeid kultuuriājaloolīsi objekte, SPA keskuseid, ūirtusī ja mīd pakkmīsi Jūrmalas, millīseid siinkohal mainītud pole, vōta palun ūhendust turīsmī infokeskusega!